

ความสุขของภาวะซึมเศร้า และ ความสัมพันธ์ด้านปัจจัยจิต สังคม
การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเด็กวัดสระแก้วกับเด็กในครอบครัวปกติ

นางสาว อรวรรณ หนูแก้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974 - 582 - 680 - 4

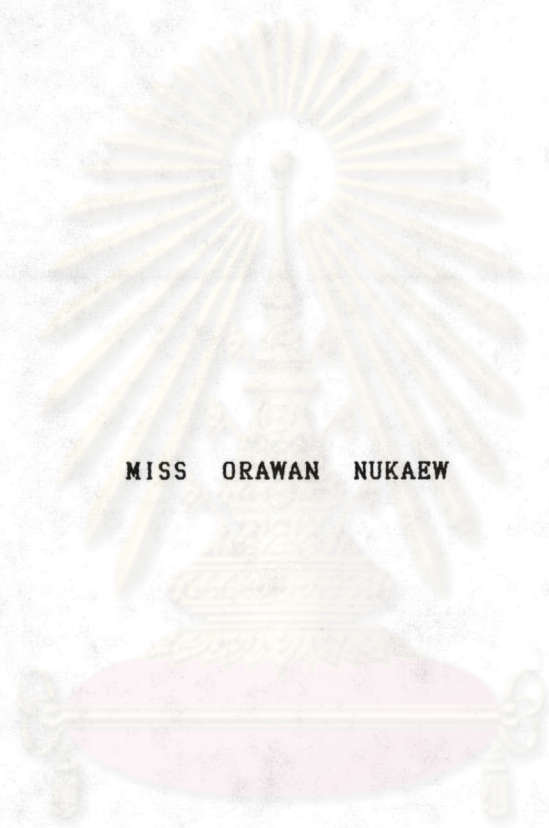
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019444

019444

119192344

Prevalence of Depression and Related Psychosocial Factors ;
A Comparative Study between the Children at WAT SRA KAEW
and the Children from Ordinary Families

MISS ORAWAN NUKAEW

คุณย์วิทยุทรุพยากร
จุฬาลงกรุณจุฬาลงกรุณจุฬาลงกรุณ
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Science

Department of Psychiatry

Graduate School

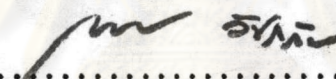
Chulalongkorn University

1993

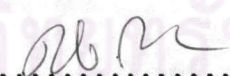
ISBN 974 - 582 - 680 - 4

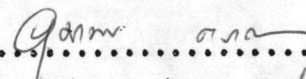
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความชุกของภาวะซึมเศร้า และ ความสัมพันธ์ด้านปัจจัยจิต สังคม
การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเด็กวัดสระแก้ว กับเด็กในครอบครัวปกติ
โดย นางสาวอรรวรรณ หนูแก้ว
ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อุมามร ตรังคสมบัติ

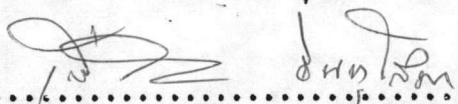
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง ดวงใจ กสานติกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อุมามร ตรังคสมบัติ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ เตือนใจ อินทโสมา)

อรรรรณ หนูแก้ว : ความชุกของภาวะซึมเศร้า และความสัมพันธ์ด้านปัจจัยจิต สังคม การศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างเด็กวัดสระแก้วกับเด็กในครอบครัวปกติ (Prevalence of Depression and Related Psychosocial Factors ; A Compartive Study between the Children at WAT SRA KAEW and The Children from Ordinary Families) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.พญ.อุมพร ตรังคสมบัติ, ๔๔ หน้า ISBN 974-582-680-4

การวิจัยเชิงบรรยายนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา เปรียบเทียบความชุก และระดับของภาวะซึมเศร้า และความสัมพันธ์ ปัจจัยจิต สังคม ระหว่างเด็กวัดสระแก้วกับเด็กในครอบครัวปกติ กลุ่มตัวอย่างคือเด็กวัดสระแก้วและเด็กในครอบครัวปกติที่ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ จำนวน ๖๒๔ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคาดหวังในชีวิต ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน และ CDI (Children,s Depression Inventory)

ผลการวิจัยพบว่า เด็กวัดสระแก้วมีความชุกและระดับของภาวะซึมเศร้า มากกว่าเด็กในครอบครัวปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เด็กที่มีเพศ, ผลสมฤทธิทางการศึกษาและความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่แตกต่างกันพบว่ามีภาวะซึมเศร้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๑ ด้านความคาดหวังในชีวิตของเด็กในครอบครัวปกติมากกว่าเด็กในวัดสระแก้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และเด็กที่มีความคาดหวังในชีวิตต่ำ จะมีภาวะซึมเศร้ามากกว่าเด็กที่มีความคาดหวังสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑

เด็กในวัดสระแก้ว มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนน้อยกว่าเด็กในครอบครัวปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๑ เด็กที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนต่ำ มีภาวะซึมเศร้ามากกว่าเด็กที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๑

ศูนย์บริการสุขภาพจิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
สาขาวิชา สุขภาพจิต
ปีการศึกษา ๒๕๓๕

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C445140 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORD: DEPRESSION / PSYCHOSOCIAL FACTORS / CHILDREN IN WAT SRA KAEW

ORAWAN NUKAEW : PREVALENCE OF DEPRESSION AND RELATED PSYCHOSOCIAL FACTORS ; A COMPARATIVE STUDY BETWEEN THE CHILDREN AT WAT SRA KAEW AND THE CHILDREN FROM ORDINARY FAMILIES. THESIS ADVISOR : ASSP. PROF. UMAPORN TRANGKASOMBAT, M.D. 84 pp. ISBN 974-582-68-4

The objective of the descriptive study was to find the prevalence of depression and related psychosocial factors; a comparative study between the children at WAT SRA KAEW and the children from the ordinary families. Subjects were six hundred and twenty-eight children who study in high school. The instruments for this study were Life expectation's questionnaire, Peer Relationship's Questionnaire and CDI (children's depression inventory).

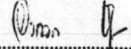
The results show that prevalence and level of children depression in WAT SRA KAEW was higher than the ordinary family's ($p < .01$).

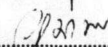
Children were difference sex, student's achievement and peer relationships have difference degree of depression ($p < .01$). Children from ordinary family have life expectation higher than children at WAT SRA KAEW ($p < .01$) Low life expectation children have depression higher than high life expectation children. ($p < .01$) Children at WAT SRA KAEW have lower peer relationship than children from ordinary family ($p < .01$) Low peer relationship children have depression higher than high peer relationship children ($p < .01$)

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์

สาขาวิชา.....สุขภาพจิต

ปีการศึกษา.....๒๕๓๕

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ๓๐๑-๕๕๖๓

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อุมานร ตรังคสมบัติ ที่ให้คำแนะนำความช่วยเหลือและข้อคิดในการทำวิจัย ตลอดจนแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ ออยุธยา รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงดวงใจ กลานติกุล รองศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบูลย์ โล่ห์สุนทร รองศาสตราจารย์ ดร. เชิดศักดิ์ ไชวาสินธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผ่าน บาลโพธิ์ ดร.สมประสงค์ โอวาทกา นายแพทย์ ดลิต ณิชพนพิชิตกุล อาจารย์เตือนใจ อินทโสมา อาจารย์ลิขิต กาญจนภรณ์ และ อาจารย์ สมศักดิ์ ลีลา ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ประธานมูลนิธิวัดสระแก้ว MR.PALA-ANDRE MONETIE ศึกษาธิการ จังหวัดอ่างทอง ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ คณะครูอาจารย์โรงเรียนบางเสด็จวิทยาคม โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์ โรงเรียน สตรีอ่างทอง นักเรียนโรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์ นักเรียนโรงเรียนสตรีอ่างทอง และเด็กวัดสระแก้ว ซึ่งให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอระลึกถึงพระคุณของ คุณย่า คุณพ่อ และ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุน กำลังใจ กำลังทรัพย์ และเห็นคุณค่าของการศึกษา ตลอดจน ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้เคยประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้ และ ขอขอบคุณ อาจารย์จิติ หนูแก้ว คุณสุจินต์ หนูแก้ว คุณภัทริยา ภักดี คุณสุวัฒน์ หนูแก้ว คุณสุดา ศาสน์ส คุณเสาวนีย์ พัฒนอมร คุณนิยดา ภู่อักษร คุณสตาร์ ตรีมาศ และเพื่อน ๆ ปริญญาโททุกคน ที่ให้การ ช่วยเหลือโดยตลอด จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

อรวรรณ หนูแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
ความหมายที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวกับภาวะซึมเศร้า	7
เอกสารที่เกี่ยวกับความคาดหวัง	15
เอกสารที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน	19
3. วิธีดำเนินการวิจัย	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	26
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
5. สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล	46
สรุปผลการวิจัย	47
อภิปรายผลการวิจัย	50
ข้อเสนอแนะ	56
เอกสารอ้างอิง	58
ภาคผนวก ก.....	65
ภาคผนวก ข.....	70
ภาคผนวก ค.....	71
ภาคผนวก ง.....	74
ประวัติผู้วิจัย	84

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรอิสระต่าง ๆ	31
2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของความคาดหวังในชีวิต และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	33
3 เปรียบเทียบความชุกของภาวะซึมเศร้า (ค่าคะแนน CDI ที่ 15 ขึ้นไป) ระหว่างเด็กวัดสระแก้ว กับเด็กในครอบครัวปกติ	33
4 เปรียบเทียบค่าคะแนน CDI ระหว่างเด็กวัดสระแก้วกับเด็กในครอบครัวปกติ	34
5 เปรียบเทียบความแตกต่างความชุกของภาวะซึมเศร้า (ค่าคะแนน CDI ที่ 15 ขึ้นไป) ระหว่างเด็กวัดสระแก้ว กับเด็กในครอบครัวปกติ โดยวิธี Ancova.....	34
6 เปรียบเทียบความคาดหวังในชีวิตด้านต่าง ๆ ระหว่างเด็กวัดสระแก้ว และเด็กในครอบครัวปกติ	35
7 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนด้านต่าง ๆ ระหว่างเด็กวัดสระแก้ว กับเด็กในครอบครัวปกติ	36
8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะซึมเศร้าของเด็กวัดสระแก้ว และเด็กในครอบครัวปกติ จำแนกตามความคาดหวังในชีวิต และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	37
9 แสดงความสัมพันธ์ของภาวะซึมเศร้า (ค่าคะแนน CDI ที่ 15 ขึ้นไป) ของเด็กวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ	38
10 แสดงความสัมพันธ์ของภาวะซึมเศร้า (ค่าคะแนน CDI ที่ 15 ขึ้นไป) ของเด็กวัดสระแก้วโดยจำแนกตาม ความคาดหวังในชีวิต และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	39
11 เปรียบเทียบค่าคะแนน CDI ในเด็กวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ ความคาดหวังในชีวิต และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	40
12 เปรียบเทียบค่าคะแนน CDI ในเด็กวัดสระแก้ว จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา.....	41
13 แสดงความสัมพันธ์ของภาวะซึมเศร้า(ค่าคะแนน CDI ที่ 15 ขึ้นไป) ของเด็กในครอบครัวปกติ กับตัวแปรอิสระ	42
14 แสดงความสัมพันธ์ความชุกของภาวะซึมเศร้า (ค่าคะแนน CDI ที่ 15 ขึ้นไป) ของเด็กในครอบครัวปกติ โดยจำแนกตาม ความคาดหวังในชีวิต และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน...	43
15 เปรียบเทียบค่าคะแนน CDI ของเด็กในครอบครัวปกติ จำแนกตามเพศ ความคาดหวังในชีวิต และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	44
16 เปรียบเทียบค่าคะแนน CDI ของเด็กในครอบครัวปกติ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	45